

2.) Život nie je rozprávka alebo Kto je pánom zeme?

Ročník:

5. ročník ZŠ

Tematický celok:

Cestujeme a spoznávame našu Zem

Téma GV:

Životné prostredie

Čas:

45 minút

Pomôcky:

kartičky s osobitne napísanými kľúčovými slovami (ktoré nájdete vyznačené hrubým písmom v rámci Prílohy 2), vytlačené/vystrihnuté obrázky zvierat z rozprávky, text rozprávky *Veterný kráľ* (v Prílohe 1, prípadne v učebnici *Literárna výchova* pre 5. ročník ZŠ na str. 15), 1 kópia Prílohy 2 a 3 pre Vás, dataprojektor, notebook, mapa sveta *Typy prírodnej krajiny*, kópie mapy sveta formátu A4 pre dvojice žiakov a žiačok, do ktorých sa dá vpisovať

Poznámka:

Všetky pomôcky okrem mapy sveta môžete vynechať, pokiaľ máte k dispozícii interaktívnu tabuľu.

Ciele:

- naučiť sa charakterizovať geografické javy v krajine a ich vzťahy
- uvedomiť si rozhodujúce postavenie človeka v krajine, jeho možnosti kladne a záporne meniť krajinu a prispôbovať ju svojim potrebám
- pochopiť vzájomnú prepojenosť a súvislosti medzi jednotlivými zložkami krajiny, a tak vnímať problémy životného prostredia
- naučiť sa argumentovať, hľadať súvislosti v javoch týkajúcich sa životného prostredia

Postup:

Evokácia – 5 minút

1

Vytvorte v triede príjemné prostredie. Môžete si sadnúť do kruhu na stoličkách alebo aj na zem.

2

Na jednu polovicu magnetickej tabule pripnite vopred pripravené kartičky s nápismi.

3

Začnite hodinu otázkami pre žiačky a žiakov:

- Ako sa začína väčšina rozprávok?
- Prečo každá rozprávka začína slovami: Kde bolo – tam bolo..., Za 7 horami - 7 dolami..., Tam, kde sa piesok lial a voda sypala... Je predstava takejto krajiny reálna?
- V čom spočíva základný princíp rozprávky? (dobro zvíťazí nad zlom)

Uvedomenie – 30 minút

4

Rozdajte žiačkam a žiakom text z Prílohy 1 a povedzte im, že si budete čítať rozprávku *Veterný kráľ* tak, akoby sa odohrávala v reálnej krajine.

5

Začnite čítať rozprávku výrazne a pútavo. Text rozprávky môžete premietnuť aj cez dataprojektor. Na oživenie môžete vyzvať deti, aby sa pri čítaní striedali.

6

Do čítania rozprávky vstupujte pokynom STOP, tak ako to je uvedené v Prílohe 1. Pri jednotlivých zastaveniach STOP postupujte podľa inštrukcií uvedených v Prílohe 2.

Pozn. Je nutné sledovať čas a flexibilne sa rozhodnúť pre výber tém, o ktorých chcete so žiačkami a žiakmi diskutovať.

7

Vždy po uhádnutí kľúčového slova z magnetickej tabule odložte dané slovo na druhú stranu tabule.

8

Pri STOP 1, 7, 8 (hurikán, topenie ľadovcov a znečistenie oceánov) využite reálne udalosti a diskutujte o nich so žiačkami a žiakmi. Ako pomôcky vám poslúžia odkazy na videá a webové stránky alebo Príloha 3, kde sa dozviete viac. Ak vám na konci hodiny – po reflexii zvýši čas, môžete premietnuť krátku ukážku, alebo si prečítať nejaký vopred pripravený zaujímavý článok z internetu.

Reflexia – 10 minút

Diskutujte so žiačkami a žiakmi pomocou otázok:

- Ako sa vám páčila takto prepracovaná rozprávka a prečo?
- V rozprávke bol Veterný kráľ záporný hrdina a kráľovič kladný. Je v reálnom živote človek tiež tým kladným hrdinom?
- Koho v reálnom svete zobrazuje Veterný kráľ? Koho kráľovič?
- Má človek právo takto zasahovať a meniť krajinu všade, kam vstúpi? Ako by ste konali vy?
- Ktoré typy prírodnej krajiny sme precestovali? Ktorý typ sme nenavštívili a prečo?
- Mohol kráľovič cestovať aj inak? Navrhňte inú trasu a aké nástrahy by tam na neho alebo na prírodu číhali.
- Čo všetko by sa zmenilo, ak by sa vybral kráľovič na juh (východ, západ,...)?
- Ako ovplyvnili jeho cestu prírodné javy, ktoré ho stretli?
- Aké sú dôsledky týchto javov v reálnom živote? Ako prispieva k týmto javom človek?
- Aké spôsoby ochrany životného prostredia poznáte?

Zastavenia, resp. STOP môžete riešiť aj zadaním geografickej polohy. Podľa vyzrelosti triedy môžu žiačky a žiaci pracovať v skupinách a pripravovať rôzne verzie smerov cesty, a potom navzájom porovnávať a hľadať optimálne riešenie. Na motiváciu tiež môžete použiť reálne zábery z ničivých tornád, hurikánov, topenia ľadovcov a podobne.

- <http://www.youtube.com/watch?v=RVle2i38rg4&feature=related> (Florida – tornádo)
- alebo http://www.youtube.com/watch?v=-3vb_AKvc4I&feature=related (hurikán Katrina)
- http://sk.wikipedia.org/wiki/RMS_Titanic
- <http://www.cas.sk/clanok/162403/ropna-skvrna-v-mexikom-zalive-uz-ohrozuje-louisianu.html>

Rozprávka - Veterný kráľ

Žil kedysi kráľ, ktorý mal jedného syna a jednu dcéru. Jedného dňa, práve keď sa kráľ s dcérou prevážal v koči, zafučal vietor a princezná bola preč. **STOP 1** Zabedákal kráľ a rozbehol sa princeznú hľadať. Lenže darmo behal sem i tam, po princeznej akoby sa zľahla zem. No kráľovič, ktorému tiež nebolo ľahko pri srdci, utešuje otca: „Neplačte, otec, nenariekajte. Idem si sestru hľadať ešte ja.“ Kráľ sa potešil, požehnal syna a ten sa vybral cez vršky a doliny, po rudných, kamenistých cestách. **STOP 2** No darmo chodil, márne sa vypytoval, po jeho sestre nebolo ani chýru, ani slychu. Ako tak chodí horami - dolami, keď tu príde k jednému jazeru, kde sa čľapkal kráľovič. Kráľovič si zložil z pleca luk, napol tetivu a namieril na tú najväčšiu z nich. Tá však na neho volá: „Nestrieľaj ma, lebo viem, čo nevieš ty! Tvoja sestra je v zámku Veterného kráľa.“ A uletela preč. Predtým však ešte zvolá: „Raz ti budem na porúdzi!“ **STOP 3** Ide kráľovič ďalej a odrazu natrafí na veľké mravenisko a len tak z ničoho nič pichne do neho palicou. Mravce sa zahmýrili a ten s najväčšími krídlami mu vraví: „Prečo chceš búrať, čo si nestaval? Ak sme ti v ceste, obíd' nás sprava!“ **STOP 4** Kráľovič teda urobil, ako mu mravec povedal. Mravec vraví: „Raz ti budem na porúdzi.“ Kráľovič sa iba pousmial a vybral sa ďalej. Odrazu vojde do húštiny. **STOP 5** Prediera sa, prediera, a keď si už neborák myslel, že odtiaľ nevyjde, zbadal úzky chodníček. Zamieril k nemu, no v ceste mu stojí suchý peň plný včiel. Kráľovič vytiahol šabľu, že ho rozrúbe, v tom vyletí včelia kráľovná a vraví mu: „Nerúb, čo nie je tvoje. Ak ti stojíme v ceste, obíd' nás zľava. Raz ti budeme na porúdzi!“ Odrazu mal kráľovič pred sebou holý vršok s vysokým zámkom. Strhol sa však víchor, ktorý mu búšil do prs, metal ho zo strany na stranu, až ho sfúkol na zem ako lístie v jeseni. **STOP 6** Kráľovič sa už chcel vrátiť domov, ale v tom si spomenul na sestru a dral sa ďalej nahor. Keď sa dostal k bráne, začal na ňu búchať, kým sa nedostal až k Veternému kráľovi. „Prišiel som si po sestru“, povedal. „Tu som vládcom ja, nie ty!“ odsekol Veterný kráľ a oči mu potemneli. Potom vzal kráľoviča na morský breh, stiahol si z ruky prsteň, hodil do mora a povedal: „Ak mi ho do rána donesieš, sestra je tvoja, ak nie, odídeš bez nej.“ Kráľ sa rozrehotal a odišiel. Kráľovič vošiel do mora, a keď ho už začala voda zalievať, zakrúžila nad ním tá kačka, čo jej daroval život, a vraví mu: „Netráp sa, pospi si, ja ti ten prsteň prinesiem.“ A naozaj, prsteň mu kačka priniesla. **STOP 7** V tom priletí Veterný kráľ a zafučí na mladého kráľoviča, aby mu ukázal ten prsteň. Keď mu ho kráľovič odovzdá, kráľ povie: „No dobre teda, ale ešte si nevyhral!“ A vyviedol kráľoviča na najvyššiu vežu v zámku. Tam rozviazal vrece s makom a rozsypal ho na všetky strany sveta. „Keď mi mak do rána pozbieraš, odídeš aj so sestrou, ak nie, ostanete tu obaja navždy!“ Kráľovič zmeravel, no v tom, kde sa vezme - tu sa vezme, zjaví sa pred ním okrídlený mravec a vraví: „Ľahni si, do rána budeš mať všetok mak pokope!“ A vskutku. **STOP 8** Ráno vraví Veterný kráľ: „Dobre, bratku, keď si ty taký súci chlap, sestra je tvoja. Ale musíš ju spoznať medzi dvanástimi paničkami.“ „Čo by som to bol za brata, keby som nepoznal svoju sestru!“ A veselo kráčal. Lenže tam ho čakalo 12 navlas rovnakých dievčat a všetky naňho volali: „Vitaj, braček, vitaj!“ No v tom priletí včela, ktorá mu slúbila pomoc a šepne mu: „Na ktorú si sadnem, tá je tvoja sestra.“ **STOP 9** A tak sa aj stalo. Kráľovič pristúpil k nej, objal ju a vraví: „Táto je moja sestra!“ „Tak je,“ s nevôľou prikývol Kráľ vetrov. „Vezmi si ju a choďte zbohom.“ Nedali sa tí dvaja dlho vynukovať, chytili sa za ruky, a vydali sa domov k svojmu užialenému otcovi. **STOP 10**

Inštrukcie pri jednotlivých zastaveniach:

STOP 1 Dajte žiačkam a žiakom úlohu, aby navrhli geopolohu začiatku príbehu, a to na mieste, kde by mohlo byť tak veterno, až by mohlo odfúknuť človeka. Naveďte ich k tomu, aby medzi kartičkami na tabuli našli kľúčové slová, ktoré sa týkajú tejto časti príbehu (**hurikán a poloha Florida / Louisiana**) Úlohou žiačok a žiakov bude vyznačiť si uhádnutú geopolohu v mapkách, pričom jedna žiačka alebo žiak ju vyznačí aj na nástennej mape.

Následne môžete začať krátku diskusiu (3-5 min.) o hurikáne Katrina (informácie nájdete v Prílohe 3).

STOP 2 Otázky na ďalšie kľúčové slová: Akým smerom išiel? Aké pohorie musel prekonať? Aký dopravný prostriedok s najmenšou spotrebou paliva by ste mu odporučili a prečo? (**sever, Pobrežná nížina, Apalačské vrchy**)

Ďalej postupujte tak ako pri STOP 1.

STOP 3 Otázka na kľúčové slovo: Ktoré je najbližšie jazero? (Erijské alebo Michiganské) Pokračujte otázkou: V akom type prírodnej krajiny sa nachádzame? Aké iné druhy zvierat by sa tu mohli vyskytovať, a ktoré zviera by mohlo kráľovičovi pomôcť? Čo alebo kto by ich mohol ohrozovať a ako? (**sídla**)

Ďalej postupujte tak ako pri STOP 1.

STOP 4 Otázka na kľúčové slová: Prečo kráľovič pichol do mraveniska? Aké všetky zložky prírody človek v bežnom živote ovplyvňuje a narúša svojou činnosťou? (**pôda, voda, živočích, rastlina, vzduch, horniny**)

Tu môžete začať krátku diskusiu o tom, ako zásahy človeka menia prírodnú krajinu a aké v tom možno vidieť pozitíva a aké negatíva.

STOP 5 Otázka na kľúčové slovo: Ak putoval kráľovič stále na sever, čo mohlo byť tou húštinou, na ktorú natrafil? Aký typ krajiny? (**krajina lesov mierneho pásma**)

STOP 6 Otázka na kľúčové slovo: Kde sa mohol ocitnúť, ak predpokladáme, že vietor bol silný, fúkal mu do prs, a ten holý vršok bol ľad a sneh na najväčšom ostrove sveta? (**Grónsko**)

STOP 7 Otázka na kľúčové slovo: K akému moru mohol kráľ zaviesť kráľoviča? (**Labradorské**) Ktorý iný vodný živočích mohol v tomto mori kráľovičovi pomôcť? Aké výhody by mal oproti kačke? (**topenie ľadovcov**)

STOP 8 Otázka na kľúčové slovo: Predstavte si, že by kráľ rozsypal do mora odpadky. Čo by tým mohol spôsobiť? (**znečistenie oceánov**). Tu môžete so žiačkami a žiakmi diskutovať o ropnej havárii v Mexickom zálive (informácie nájdete v Prílohe 3)

STOP 9 Otázka na kľúčové slová: Mohla by v Grónsku žiť napríklad včela? Ak nie, aký iný živočích by mohol kráľovičovi pomôcť? (**polárny medveď, krab, orol, tuleň, sob**)

Môžete so žiačkami a žiakmi rozvíť diskusiu o tom, prečo včela nemôže prežiť v Grónsku a aké všetky druhy zvierat sa ešte v Grónsku vyskytujú (informácie nájdete na internete).

STOP 10 Otázka na kľúčové slovo: Ako sa čo najrýchlejšie mohli dostať domov bez použitia benzínu? Existujú iné možnosti prepravy? Aké formy prepravy sú podľa vás najekologickejšie a prečo? (**vzdušný balón, bicykel**)

Pri tejto otázke môžete žiačkam a žiakom nechať priestor na vymýšľanie nových kľúčových slov – podľa toho, ako odpovedali na posledné otázky.

Kľúčové slová a ich pozadie

Hurikán Katrina (zdroj: internet)

Hurikán Katrina bol tropický cyklón, ktorý 29. augusta 2005 spôsobil enormné škody na juhovýchode USA, dokonca aj prelomením hrádzi pri meste New Orleans, ktoré spôsobilo zaplavenie takmer celého územia mesta. Zasiahnuté boli štáty Florida, Louisiana (najmä oblasť New Orleans), Mississippi, Alabama a Georgia. Jeden milión ľudí ostal bez domova. Hurikán sa považuje za jednu z najničivejších katastrof v dejinách USA. Vznikol 24. augusta nad Bahamami. Spočiatku sa presúval na severozápad, potom sa mimo bežných očakávaní stočil na juhozápad. 27. augusta prešiel ponad južný cíp Floridy a ocitol sa nad otvorenými vodami Mexického zálivu. Hurikán rýchlo naberal na sile a postupne dosiahol až najvyšší 5. stupeň škály intenzity. Nárazy vetra vo vnútri hurikánu dosahovali rýchlosť vyše 400 km/h. Hurikán znovu nabral severný smer a pomaly sa blížil k ústiu rieky Mississippi. Vyše 1,3 milióna ľudí v očakávaní katastrofy pobrežné územie opustilo, najmä v rámci nútej evakuácie mesta New Orleans a okolia 28. augusta. Asi 20 000 – 60 000 ľudí v New Orleans, ktorých sa nepodarilo evakuovať, bolo umiestnených v budove Louisiana Superdome. V momente dosiahnutia pevniny, t. j. 29. augusta, sila hurikánu dosahovala už len tretí stupeň – ale aj to stačilo na vzdušenie hladiny mora a jeho preliatie do New Orleans. S naďalej klesajúcou intenzitou hurikán pokračoval na sever, 31. augusta dosiahol Welsville v štáte New York a 1. septembra zanikol. Pri New Orleans, ktorý z veľkej časti leží pod hladinou mora, hurikánom spôsobené vlny prelomili dve hrádze, čo spôsobilo, že voda z jazera Pontchartrain neustále prúdila do mesta (1. septembra bolo zatopených 80% územia mesta). Začiatkom septembra bolo už hlásené, že ľudia umiestnení v Louisiana Superdome postupne umierajú, a že v jeho okolí boli zapálené ohne.

Záchranu ľudí v oblasti skomplikoval popri záplave územia aj výpadok prúdu, pitnej vody a ostatného zásobovania, ako aj rabovanie a útoky na záchranné tímy. Hurikán spôsobil aj výpadok amerických vrtných ostrovov v Mexickom zálive, ktoré produkujú vyše ¼ amerických zásob ropy. Následkom toho sa enormne zvýšila cena ropy na trhoch na viac ako 70 dolárov/barel.

Za posledné desaťročie klesol počet obyvateľov v New Orleans, v štáte Louisiana, až o tretinu. Hlavným dôvodom masového odchodu bol pravdepodobne katastrofálny hurikán Katrina, ktorý zasiahol mesto v roku 2005. V súčasnosti žije v meste asi 344-tisíc obyvateľov, pričom v roku 2010 to bolo až 485-tisíc. Silný hurikán prinútil k úteku najmenej 200-tisíc obyvateľov. Mnohé rodiny boli premiestnené do provizórnych táborov v Louisiane, Texase či Mississippi. Nikto zatiaľ nevie, čo sa s bývalými obyvateľmi stalo alebo kde skončili. Pred Katrinou tvorilo mesto značné afroamerické zastúpenie, ktoré dosahovalo takmer 67 percent. Pri aktuálnom sčítaní však kleslo na 60 percent, to znamená, že z mesta odišlo takmer 120-tisíc černochoch. Oveľa viac ako afroamerická klesla belošká populácia. Tá sa scvrkla až o tretinu. Nárast naopak zaznamenala hispánska komunita. Išlo predovšetkým o pracovníkov, ktorí sa do mesta presťahovali,

aby zrekonštruovali mesto. V meste žije o 60-tisíc menej detí ako v roku 2000, čo predstavuje pokles o 44 percent. Mesto muselo prijať mnohé významné kroky, ktoré boli potrebné na prilákanie nových prisťahovalcov, pretože mesto New Orleans pomaly vymieralo.

Ropná havária v Mexickom zálive (zdroj: internet)

Ekologická katastrofa v Mexickom zálive vypukla 20. apríla 2010 výbuchom vrtnej plošiny Deepwater Horizon pri juhovýchodnom pobreží Louisiany, ktorá sa po niekoľkohodinovom požiari potopila. Pri havárii zahynulo 11 pracovníkov a do mora uniklo približne 4,9 milióna barelov (800 miliónov litrov) ropy. Škvrna zasiahla pobrežia Louisiany, Alabamy, Mississippi, Floridy a Texasu. Podľa ekológov sa Mexický záliv a jeho pobrežie budú spamätávať z následkov katastrofy ešte niekoľko rokov. Experti BP (British Petrol) testujú bezmála sedem ton vážiaci zvon, ktorý by mal odsávať ropu, ktorá po havárii jedného z ich vrtov dosiaľ uniká do Mexického zálivu. Unavené a zničené zostanú poškodené ekosystémy. Ropná spoločnosť British Petrol najala tisíce ľudí, aby na plážach, ktoré záliv obklopujú, zlikvidovali aspoň to, čo je viditeľné. Obyvatelia Louisiany majú strach o svoje živobytie. Zničená príroda sa ale s katastrofou len tak nevyrovná. Ropa prešla do najrôznejších migračných foriem – je viditeľná v podobe ropných škvŕn, vyskytuje sa v emulziách ako ropa vo vode alebo voda v rope, býva rozpustená a absorbovaná vo vodných suspenziách a sedimentoch dna či akumulovaná živými organizmami. Vedci za pomoci batyskafu vyzozorovali 16 kilometrov dlhú a 90 metrov širokú škvŕnu plávajúcu pod hladinou. Leží v hĺbke 1300 metrov. Nikto dosiaľ nevie, či je jediná, alebo či sa okrem tejto škvŕny vo vodách zálivu vyskytujú ešte ďalšie. Podľa vypracovaných modelov, by okrem amerických brehov mohol byť ropnou haváriou v Mexickom zálive ohrozený aj starý kontinent. „Tých modelov je šesť a výpočty každého z nich poukazujú na to, že ropa má migrovať za hranice Mexického zálivu. Teoreticky by potom mohla byť zachytená Golským prúdom a doputovať až do Európy. Ani jeden z vypočítaných modelov ale nehovorí, kedy by sa tak malo stať. Vymretím sú ohrozené menej odolné a málopočetné živočíšne a rastlinné druhy. Priamo ohrozené sú potomorské vtáky, ktoré majú v močiaroch – teraz plných ropy – svoje hniezdiská. Dôsledky katastrofy takého meradla sa môžu prejavovať celé desaťročia (expertka na prírodné vedy Kalininová).

Námety

Puzzle

Odporúčaný ročník:

5. ročník ZŠ

Tematický celok /

téma:

Pamiatky UNESCO

Téma GV:

Multikulturalizmus

Hlavný cieľ:

Podporiť chápanie kultúrnej rôznorodosti, vážiť si kultúrne a historické hodnoty v rôznych ľudských kultúrach.

Stručný opis: Aktivitu je vhodné realizovať v učebni s prístupom na internet. Pripravte si sadu nastrihaných obrázkov so známymi lokalitami UNESCO, ktoré majú žiačky a žiaci poskladať ako puzzle. Sady obrázkov budú mať tematické zameranie – náboženské stavby. Pripravte sady tak, aby jednotlivé stavby zastupovali čo najviac svetových náboženstiev. Žiačky a žiaci sú rozdelení do skupín (po 2-4). Každá zo skupín má po zložení obrázku získať z doplnkových zdrojov (internet, doplnková literatúra a pod.) ďalšie informácie o vybranej lokalite UNESCO. Po poskladaní všetkých obrázkov každá skupina stručne opíše lokalitu ostatným žiačkam a žiakom (krajina, obdobie vzniku, autor, zaujímavosti, náboženstvo a pod.).

Po „odhalení pamiatok“ vyriešte v rámci skupín úlohy typu:

- Ktoré z týchto náboženských stavieb by sme mohli nájsť aj na Slovensku? A ktoré nie? Vysvetlite, prečo niektoré náboženstvá na Slovensku nemajú svoje stavby.
- Ktoré miesta/objekty sú k Slovensku najbližšie? Ktoré miesta/objekty sú od Slovenska najvzdialenejšie? Čím sa tieto stavby líšia?

Cesty objaviteľov

Odporúčaný ročník:

5. ročník ZŠ

Tematický celok /

téma:

Objavitelia

Téma GV:

Ľudské práva

Hlavný cieľ:

Pochopiť zodpovednosť konania človeka a zodpovednosť za svoje konanie a za svet, ktorý týmto konaním ovplyvňujeme.

Stručný opis: Rozdeľte žiačky a žiakov na dve skupiny.

- Zadaťte jednej skupine, aby napísali pozitívnu tlačovú správu o objavení Ameriky Kolumbom. Použite slová v zátvorke! (svetový obchod, nové produkty, multikultúra, nové poznatky, nerastné suroviny)
- Drujkej skupine zadaťte, aby napísali negatívnu tlačovú správu. (vykorisťovanie domorodých národov, otroctvo, nespravodlivý obchod, vojny)

Po prečítaní tlačových správ nasleduje tlačová konferencia, kde si žiačky a žiaci môžu vymeniť svoje názory. Do mapy sveta zakreslite cestu objaviteľov.

Vcít'me sa do kože iných!

Odporúčaný ročník:

5. ročník ZŠ

Tematický celok /

téma:

Svetadiely, kontinenty

Téma GV:

Globálna previazanosť

Hlavný cieľ:

Uvedomiť si globálnu previazanosť a súvislosť medzi miestnym, regionálnym a medzinárodným dianím.

Stručný opis: Žiačky a žiaci vytvoria v triede mapu sveta (môžu si pomôcť špagátom a vytvoriť jednotlivé kontinenty na zemi, prípadne vystrihnúť jednotlivé kontinenty z veľkých kusov papiera a tieto položiť na zem). Následne pomenujú kontinenty. Žiačkam a žiakom sú kladené otázky, podľa ktorých sa postavia na jeden z kontinentov. Otázky by mali súvisieť s globálnou previazanosťou našej krajiny a daného kontinentu. Otázky sformulujte podľa úrovne vedomostí svojej triedy. Po každom umiestnení na kontinent povie vyučujúca/ vyučujúci správnu odpoveď.

Príklady otázok:

- Na ktorom kontinente sa ťaží minerál, bez ktorého by nefungovali naše mobily ani laptopy? (80 % koltánu sa ťaží v Demokratickej republike Kongo, v Afrike.)
- Na ktorom kontinente sa pestuje najviac kakaa, z ktorého sa vyrába čokoláda? (70% kakaa sa pestuje v západnej Afrike.)
- Na akom kontinente je najväčší nárast počtu mobilných telefónov? (Ázia)

Komiks

Odporúčaný ročník:

5. ročník ZŠ

Tematický celok /

téma:

Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek

Téma GV:

Globálne problémy

Hlavný cieľ:

Uvedomiť si vplyv chudoby na život ľudí, posilniť solidaritu s ľuďmi žijúcimi v ťažkých podmienkach.

Stručný opis: Triedu rozdeľte do skupín. Premietnite/ukážte celej triede dve fotografie. Jednou je fotografia modrej mešity Hazrat Ali v meste Mazar e Šarif v Afganistane a druhou je fotografia chlapca z Kábulu.

Úlohou každej skupiny bude:

- Určiť, o akú stavbu ide (skupinám to vopred neprezradíte) a v akej krajine sa nachádza.
- Vytvoriť príbeh chlapca tak, aby súvisel so stavbou na fotografii – čo robí, aký má život, ako vyzerá jeho bežný deň.

Poznámka: Obrázok mešity nájdete, ak do vyhľadávača zadáte Hazrat Ali mosque. Obrázok chlapca nájdete pod číslom 5 v Obrázkovej prílohe ku príručke Aktívne Globálne školy. Príbeh chlapca nájdete v metodickéj príručke „Aktívne globálne školy“, na strane 75 v informačnej časti (príručky si môžete stiahnuť na www.clovekvochrozeni.sk/metodicke-prirucky).